

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 48 став 1 точка 7 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10 и 123/12), а во врска со член 12 став 4 од Законот за платниот промет („Службен весник на Република Македонија“ бр. 113/07, 22/08, 159/08, 133/09, 145/10, 35/11, 11/12, 59/12, 166/12 и 170/13), гувернерот на Народната банка на Република Македонија донесе

ОДЛУКА

ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА ЗА ОТВОРАЊЕ И ЗАТВОРАЊЕ ТРАНСАКЦИСКА СМЕТКА

1. Со оваа одлука се пропишуваат начинот и постапката за отворање и затворање денарска трансакциска сметка (во натамошниот текст: сметка) на учесниците во платниот промет од страна на носителот на платниот промет.
2. Носителот на платниот промет може да отвори сметка на писмено барање на учесникот во платниот промет (во натамошниот текст: учесник).
3. Пред да отвори сметка, носителот на платниот промет задолжително го утврдува идентитетот на учесникот, неговиот законски застапник и лицата овластени од него за работа со сметката, врз основа на документацијата пропишана со оваа одлука.
4. Врз основа на поднесено барање за отворање сметка од учесник - странско правно или физичко лице, коешто согласно со законската регулатива во Република Македонија има третман на нерезидент, носителот на платниот промет ја отвора сметката во согласност со прописите со кои се регулираат начинот и условите за отворање и водење на сметките на нерезидентите.
5. Носителот на платниот промет го идентификува учесникот - домашно правно или физичко лице кое врши регистрирана дејност во согласност со законските прописи на Република Македонија, заради отворање сметка, врз основа на следнава документација:
 - решение за упис или тековна состојба од трговскиот регистар, регистарот на други правни лица, односно во регистарот на надлежниот орган на Република Македонија, ако уписот во регистарот е пропишан со закон, во хартиена форма или електронски, потпишани со квалификуван сертификат согласно со закон;
 - акт од надлежен орган за основање, ако учесникот не е запишан во регистар;
 - извод од законот, ако учесникот е основан согласно со закон;
 - решение од надлежниот суд за отворање стечајна постапка или известување од Централниот регистар на Република Македонија до банките за отворање стечајна постапка;
 - пријава на лицата овластени за располагање со средствата на сметката, со потпис од овластените лица со кој ќе се заверуваат инструментите на платниот промет и лична исправа на лицето кое се овластува.

Носителот на платниот промет при отворањето на сметката е должен да ја обезбеди и следнава документација:

- изјава за прифаќање и извршување на акцептните налози издадени заклучно со 30 јуни 2001 година на товар на имателот на сметката кој е согласен, доколку на сметката нема доволно средства за потполно извршување на акцептниот налог, банката, преку Единствениот регистар на

трансакциски сметки (во натамошниот текст: ЕРТС) во клириншката куќа, да ги извести другите банки да не дозволат извршување на други налози, освен налозите за пренос на средствата на сметката каде што е доставен акцептниот налог, сè до неговото целосно извршување;
- доказ дека сметката е пренесена од Управата за јавни приходи при Министерството за финансии.

6. Носителот на платниот промет го идентификува учесникот - физичко лице, врз основа на следнава документација:

- за домашни физички лица - важечка лична или патна исправа од која се утврдува постојаното место на живеење во Република Македонија;
- за странски физички лица кои согласно со законската регулатива во Република Македонија имаат третман на резидент - важечка дозвола за привремен престој на странци или виза за престој, односно работна виза во траење од најмалку шест месеци, од која може да се утврди местото на привремен престој во Република Македонија;
- за лица овластени за работа со сметката - писмено овластување потпишано од сопственикот на сметката и лична исправа на лицето кое се овластува.

7. Носителот на платниот промет, при отворањето на сметката, може да побара од учесникот и друга документација согласно со своите интерни акти, како и податоци за контакт со учесникот.

8. Документацијата потребна за отворање на сметката на учесникот - домашно правно или физичко лице кое врши регистрирана дејност во согласност со законските прописи на Република Македонија, се доставува во оригинал или фотокопија заверена од нотар или електронски, потпишана со квалификуван сертификат согласно со закон.

Документацијата потребна за отворање на сметката на учесникот - домашно физичко лице или странско физичко лице кое има третман на резидент, се доставува во оригинал или фотокопија заверена од нотар, лично или од страна на ополномоштено лице.

Носителот на платниот промет задолжително задржува фотокопија од презентираната документација.

Доколку презентираната документација е во електронски облик се задржува електронска копија од неа.

9. Документите од точката 5 став 1 алинеја 1 за отворањето на сметката може да се обезбедат и во електронска форма од Централниот регистар на Република Македонија, согласно со правилата за користење на е-системите на Централниот регистар на Република Македонија.

10. При отворањето на сметката, носителот на платниот промет е должен да склучи договор со учесникот.

Со договорот задолжително се регулираат најмалку следниве аспекти:
- начин на отворање, водење и затворање на сметката;
- начин на прием и извршување на налозите за плаќање;
- известување за остварените приливи и одливи на сметката;
- сите трошоци или провизии поврзани со работењето со сметката коишто учесникот има обврска да му ги плаќа на носителот на платниот промет.

Договорот го потпишуваат лицата овластени за застапување на договорните страни, односно лицата кои тие ќе ги овластат.

11. Носителот на платниот промет ја затвора сметката на учесникот на негово писмено барање доколку се исполнети пропишаните услови.

12. Носителот на платниот промет ја затвора сметката на учесникот и без негово писмено барање доколку:

- учесникот е неактивен субјект чиешто бришење согласно со закон е објавено на веб-страницата на Централниот регистар на Република Македонија;
- учесникот престане да постои како правен субјект врз основа на закон, судска одлука или по налог на надлежен орган;
- на сметката нема салдо и промени во последните две години и не е блокирана.

Носителот на платниот промет ја затвора сметката на учесникот согласно со став 1 алинеја 1 од оваа точка, врз основа на известување од Централниот регистар на Република Македонија за избришани субјекти.

Носителот на платниот промет го добива известувањето преку клириншката куќа којашто го води ЕРТС врз основа на правилата утврдени во договорот помеѓу Централниот регистар на Република Македонија и клириншката куќа.

Согласно со став 1 алинеја 3 од оваа точка, носителот на платниот промет задолжително го известува учесникот за затворањето на сметката, во рок од два работни дена од денот на затворањето.

13. Носителот на платниот промет ги пренесува средствата од затворените сметки на сметката на правниот следбеник, односно на сметката на учесникот одреден со закон или друг пропис.

Ако со закон или друг пропис не е одреден правниот следбеник или учесник на чија сметка треба да се пренесат средствата, носителот на платниот промет ги пренесува средствата од затворените сметки, по пресметаните и наплатени провизии за одржување и затворање сметка, на сметката отворена кај носителот на платниот промет наменета за средства коишто не се користат. Носителот на платниот промет треба за тоа да го извести учесникот, кој претходно бил овластен да располага со средствата од затворената сметка во рок од 3 (три) работни дена сметано од денот на затворањето на сметката.

Средствата на сметката кај носителот на платниот промет, пренесени согласно со став 2 од оваа точка, се распределуваат по пресметаните и наплатени провизии за одржување и затворање сметка согласно со Законот за трговските друштва.

14. Сметката на учесникот во платниот промет не може да се затвори доколку на истата сметка се евидентирани неизвршени налози и основи за наплата, а тие не му се пренесени на правниот следбеник и ако не се изврши бришење на задолжницата од Регистарот на задолжници, со исклучок на точка 12 став 1 алинеи 1 и 2.

15. Носителот на платниот промет кој претходно иницирал блокади на сметките на учесникот над кого е отворена стечајна постапка или е избришан од трговскиот регистар како неактивен субјект согласно со Законот за трговските друштва, заедно со постапката за затворање на сметките ги известува сите носители на платниот промет, преку ЕРТС, дека сметките се деблокирани.

Доколку на сметките на учесникот над кого е отворена стечајна или ликвидациска постапка, во ЕРТС, постојат блокади коишто се иницирани од носител на платниот промет врз кого, по извршената блокада, е започната стечајна или ликвидациска постапка, постапката од став 1 на оваа точка ја презема носителот на платниот промет кај кого се отвора стечајната сметка на учесникот.

Доколку на сметките на учесникот кој е избришан од трговскиот регистар како неактивен субјект согласно со Законот за трговски друштва, во ЕРТС, постојат блокади коишто се иницирани од носител на платниот промет врз кого, по извршената блокада, е започната стечајна или ликвидациска постапка, постапката од став 1 на оваа точка ја презема носителот на платниот промет кај кого се отвора стечајната сметка на носителот на платниот промет врз кого е започната стечајната или ликвидациската постапка.

16. Централниот регистар на Република Македонија го известува носителот на платниот промет, кај кого учесникот има отворено сметка, дека учесникот престанал да постои како правен субјект согласно со точка 12 став 1 алинеи 1 и 2 од оваа одлука за субјектите кои се избришани почнувајќи од 30 јуни 2009 година, по претходно барање од страна на носителот на платниот промет доставено до Централниот регистар на Република Македонија.

17. На денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за начинот и постапката за отворање и затворање на трансакциска сметка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 150/07, 5/08, 152/08 и 87/12).

18. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“

О бр.3551
30 јануари 2014 година
Скопје

Гувернер
Димитар Богов, с.р.